

**БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, БУДІВНИЦТВА ТА
КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

Циклова комісія суспільно-гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Заступник директора з
навчальної роботи**

Марина ЗАЙЧЕНКО

08

2024 р.

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Захист інтелектуальної власності
в інженерії»**

Галузь знань

12 Інформаційні технології

Спеціальність

123 Комп'ютерна інженерія

Освітньо-професійна програма

Комп'ютерна інженерія

Освітньо-професійний ступінь

Фаховий молодший бакалавр

4-й семестр 8-й

Рік навчання

Кількість кредитів

3,0 / 90 год., зокрема лекції – 36 год., практичні – 6 год.,

ЄКТС

семінарські – 10 год., самостійна робота – 38 год.

Статус дисципліни

вибіркова, цикл спеціальної підготовки

Форма навчання

денна

Мова викладання

українська

Викладач

Павлова Наталія Григорівна,

кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

Контактна інформація викладача:

e-mail

n.pavlova@bdkpbkt.org.ua

посилання

**оприлюднено на офіційному сайті та інформаційних ресурсах
структурних підрозділів коледжу**

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО

Цикловою комісією

суспільно-гуманітарних дисциплін

Білгород-Дністровського фахового

коледжу природокористування,

будівництва та комп'ютерних технологій

Протокол № 1 від 28.08.2024 р.

Голова циклової комісії

Світлана ВАСІЛАШКО
Світлана ВАСІЛАШКО

ПОГОДЖЕНО

Голова групи кадрового забезпечення

освітньо-професійної програми

«Комп'ютерна інженерія»

спеціаліст вищої категорії

Сергій ТІТЯПКИН

« 29 » 08
2024 р.

Анотація дисципліни

Сучасний розвиток світової економіки характеризується кардинальними змінами у визначенні напрямів економічного прогресу. Основні акценти сьогодні переміщуються на прискорений інноваційний розвиток, перехід до стратегії, що базується на знаннях та інтелекті. Основу такого розвитку становлять інтелектуальні надбання нації, наукові досягнення, процеси перетворення результатів творчої діяльності у виробництво матеріальних та духовних благ.

Вивчення курсу «Захист інтелектуальної власності в інженерії» є необхідною запорукою успіху ІТ-сектору, де комп'ютерні програми та код є основними продуктами. Тому важливо знати, як їх захистити, щоб забезпечити захист своїх інновацій та зберегти конкурентну перевагу.

Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)

Дисципліна орієнтована на освоєння необхідних знань системи інтелектуальної та промислової власності у винахідницькій та патентно-ліцензійної діяльності, методологічних основ створення об'єктів промислової власності та інженерної психології, захисту патентних прав, міжнародного співробітництва у сфері інтелектуальної власності, авторського права і суміжних прав, а також системи патентної інформації; вміння використовувати на практиці нормативно-правові акти при забезпеченні правової охорони науково-технічних досягнень і творчої продукції, провести патентно-інформаційні дослідження в певній галузі техніки, знайти аналоги і оформити заявку на об'єкт промислової власності.

Що буде вивчатися (предмет навчання)

«Захист інтелектуальної власності в інженерії» як навчальна дисципліна передбачає вивчення правил складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель, захист авторських і патентних прав при дослідженнях, розробці, проектуванні, будівництві та експлуатації об'єктів ІВ з урахуванням сучасних національних та міжнародних законів в рамках підготовки фахового молодшого бакалавра.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і

суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

СК 1. Здатність застосовувати законодавчу та нормативно-правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі інформаційних технологій.

СК 14. Здатність оцінювати і враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні чинники, що впливають на сферу професійної діяльності.

Чому можна навчитися (результати навчання)

РН 1. Знати свої права, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН 4. Застосовувати правові норми, норми з охорони праці, безпеки життєдіяльності у професійній діяльності.

РН 16. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською та іноземною мовою.

Методи навчання

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій:

- вербальні/словесні (пояснення, розповідь, бесіда);
- наочні методи (ілюстрація, демонстрація);
- практичні (практичні завдання, реферати, робота з нормативно-правовими актами, розв'язання правових задач);
- пояснювально-ілюстративний, який передбачає надання готової інформації викладачем та її засвоєння здобувачами вищої освіти;
- інтерактивні методи (робота у групах, інтерактивні презентації, дискусії, аналіз правових ситуацій).

Пререквізити

Базується на попередньо вивчених навчальних дисциплінах: «Основи правознавства», «Комп'ютерні системи і мережі», «WEB-дизайн та WEB-програмування», «Об'єктно-орієнтоване програмування», «Математика».

Постреквізити

Є вихідною для проходження переддипломної практики та написання кваліфікаційної роботи.

Навчальна логістика

Модуль 1 Загальні положення про інтелектуальну власність та право інтелектуальної власності

Тема 1.1 Поняття та структура інтелектуальної власності

Тема 1.2 Еволюція інтелектуальної власності в світі та в Україні

Тема 1.3 Правова охорона інтелектуальної власності в Україні: об'єкти, суб'єкти права інтелектуальної власності та джерела законодавства з питань інтелектуальної власності

Тема 1.4 Міжнародна система охорони інтелектуальної власності

Тема 1.5 Захист прав інтелектуальної власності в Україні: норми законодавства та механізми їх застосування

Модуль 2 Захист авторських прав та патентне право в комп'ютерній інженерії

Тема 2.1 Загальні положення про авторське право та суміжні права. Акти законодавства, якими регулюється сфера їхньої охорони і захисту. Правові способи захисту авторських прав в Україні (цивільні, адміністративні, кримінальні)

Тема 2.2 Виникнення та здійснення авторського права в ІТ-галузі

Тема 2.3 Реалізація та захист прав на винаходи в сфері ІТ

Тема 2.4 Реалізація та захист прав на корисні моделі та промислові зразки в ІТ-галузі

Тема 2.5 Нормативно-правове регулювання відносин, пов'язаних з об'єктами інтелектуальної власності у мережі Інтернет

Тема 2.6 Договори у сфері інтелектуальної власності

Тема 2.7 Підсумкове заняття. Комплексна контрольна робота

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у Білгород-Дністровському фаховому коледжі природокористування, будівництва та комп'ютерних технологій».

Формою семестрової атестації є диференційований залік.

Рейтинг здобувача освіти із засвоєння навчальної дисципліни складається з рейтингу з навчальної роботи – 70 балів та рейтингу з атестації – 30 балів. Таким чином, на оцінювання засвоєння змістових модулів, на які поділяється навчальний матеріал дисципліни, передбачається 70 балів. Рейтингові оцінки із змістових модулів, як і рейтинг з атестації, теж обчислюються за 100-бальною шкалою.

Для занесення оцінок до екзаменаційної відомості, залікової книжки та журналу рейтингової оцінки знань здобувача освіти його рейтинг з різних видів навчальної роботи у балах переводиться у національну та ЄКТС (Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система) оцінки згідно з таблицею.

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Оцінка ЄКТС	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна шкала (12-бальна)	Національна шкала (4-бальна)	Рівень компетентності	Критерії оцінювання
A	90 – 100 (відмінно)	12-10	відмінно	Високий рівень	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для ухвалення рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	85 – 89 (дуже добре)	9-8	добре	Достатній рівень	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	75 – 84 (добре)	7			Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	70 – 74 (задовільно)	6-5	задовільно	Середній рівень	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60 – 69 (достатньо)	4			Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
Fx	35 – 59 (незадовільно)	3	незадовільно	Початковий рівень	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
F	1 – 34 (незадовільно)	2			Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
		1	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються здобувачем освіти окремими словами чи реченнями.		

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу викладача за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Роботи / проекти повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн формі за погодженням із завідувачем відділення)

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Інтелектуальна власність та патентознавство: Реєстрація авторського права на програмний продукт [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальностей 121 «Інженерія програмного забезпечення» та 122 «Комп'ютерні науки»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: В. О. Кузьмініх, Р. А. Тараненко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 36 с.
2. Дмитренко В. В. Механізм охорони права на ноу-хау. *Часопис цивілістики*. Випуск 37. 2020. С.82-87. URL: <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/article/view/354/348>
3. Доріс Лонг, Патриція Рей, Жаров В.О., Шевелева Т.М., Василенко І.Е., Дроб'язко В.С. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування. Практичний посібник. К.: «К.І.С.», 2017. 448 с.
4. Драпак Г. Основи інтелектуальної власності : навчальний посібник. Хмельницький : ТУП, 2015. 135 с.
5. Дроб'язко В. С. Р. В. Дроб'язко. Право інтелектуальної власності : навч. посібн. К. : Юрінком Інтер, 2016. 512 с.
6. Пономаренко М. В. Правове регулювання інтелектуальної власності на програмне забезпечення в Україні // Часопис Київського університету права. К., 2023. - № 1. С.119-122.
7. Посібник для суддів з інтелектуальної власності /І.М. Бенедисюк та ін. К.: К.І.С., 2018. 424 с. URL: http://www.nsj.gov.ua/files/1541665727IntellProperty_Handbook_.pdf
8. Семків В. О., Шандра Р. С. Інтелектуальна власність : підручник для студентів неюридичних факультетів / В. О. Семків, Р. С. Шандра. Львів: Галицький друкар, 2015. 280 с.

Допоміжні:

9. 21. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96->

%D0%B2%D1%80

10. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

11. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

12. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

13. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

14. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991 р. № 1023-XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>

15. Про Бюро економічної безпеки України: Закон України від 28 січня 2021 р. № 1150-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20>

16. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01 грудня 2022 р. № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20/conv#n7>

17. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3689-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>

18. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 грудня 1993 р. № 3687-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>

19. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07 червня 1996 р. № 236/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text>

20. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 07 листопада 1997 р. № 621/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80#Text>

21. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. №1756 «Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір».

22. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності: постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 17 жовтня 2012 р. № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12#Text>

23. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності, від 14.07.1967 р.

24. Всесвітня декларація про інтелектуальну власність, від 26.06.2000 р.

25. Всесвітня конвенція про авторське право, від 06.09.1952 р.

26. Договір Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право, від 20.12.1976 р.

27. Договір про патентне право, від 01.06.2000 р.

28. Договір з інтелектуальної власності стосовно інтегральних схем, від 26.05.1986 р.

Інтернет-ресурси:

29. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

30. Кабінет Міністрів України: веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

31. Довідково-інформаційна платформа правових консультацій «WikiLegalAid»:

веб-сайт. URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php>

32. Міжнародна патентна класифікація (МПК-2021.01): веб-сайт. URL: <https://base.uipv.org/mpk2009/index.html?level=c>.

33. IPC Publication. WIPO IP PORTAL: веб-сайт. URL: <https://www.wipo.int/classifications/ipc/ipcpub/?notion=scheme&version=20210101&symbol=none&menulang=en&lang=en&viewmode=f&fipcpc=no&showdeleted=yes&indexes=no&headings=yes¬es=yes&direction=o2n&initial=A&cwid=none&tree=no&searchmode=smart>.

34. Авторське право. iGov Портал державних послуг: веб-сайт. URL: <https://igov.gov.ua/subcategory/1/10/situation/45>.

35. Авторське право. ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ» Відділення патентно-інформаційних послуг, консультацій та сприяння інноваційній діяльності: веб-сайт. URL: <http://iii.ua/uk/avtorske-pravo>.

36. Правова база. ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»: веб-сайт. URL: <https://ukrpatent.org/uk/articles/copyright-legal>.

37. Кабінет Міністрів України: веб-сайт. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

38. Державне підприємство «Українське агентство з авторських і суміжних прав»: веб-сайт. URL: <http://www.uacrr.kiev.ua>